La plăcinte...: Vaccinarea și regulile**Conf. univ. dr. Radu Rizoiu***Facultatea de Drept, Universitatea București*

Rezumat: *Folosind ca exemplificare recente evoluții normative în materia regulilor privind prioritatea la vaccinare a populației, articolul analizează modul în care redactarea regulilor poate fi folosită pentru a genera consecințe contrare intenției inițiale. De asemenea, se discută despre etica și legalitatea folosirii unor informații cu privire la posibila modificare a regulii pentru a beneficia în avans de situația nouă ce urmează a fi creată în viitor.*

Cuvinte cheie: *reguli, retroactivitate, nulitate.*

A Finger in the Pie: Vaccination and Rules

Abstract: *By using as an example the recent developments in the area of priority rules for vaccination of the population, this paper looks at the way the wording of the rules could be used against their intended meaning. Also, it is debated the ethics and legality of using certain information about the possible future change in the rules in order to take the benefit in advance of the new rules.*

Key words: *: rules, retroactivity, nullity.*

– So, you're above the law? 'That it?

– No. I'm just ahead of it.

– What's the difference?

– Well, the law's a rule book

we make for the times we find ourselves in.

You rebuild the city, in my experience,
the law will follow you and adapt to what you do.¹

¹ *Motherless Brooklyn* (2019)

În prima lecție din orice manual de economie apare premisa fundamentală a (necesității) științei economice: resursele sunt limitate și trebuie găsit un algoritm după care acestea să fie distribuite către oameni. Este irrelevant aici care să fie filosofia distribuției. Unii susțin că distribuția trebuie să se facă în mod centralizat pentru a se asigura fiecăruia un minim necesar; alții pretind că indivizii își pot gestiona singuri interesele cu ajutorul „mâinii invizibile”; în sfârșit, „a treia cale” pretinde că orice soluție trebuie să combine planificarea cu piața liberă. Cert este că toate aceste curente se plasează (cel puțin la nivel declarativ) împotriva dezordinii, a „legii junglei”, a prevalenței celui mai puternic. Toate pretind că trebuie să existe o ordine reflectată într-un set de reguli aplicabil tuturor.

Vaccinul anti-Covid reprezintă un exemplu tipic de resursă (extrem de) limitată în aceste zile. Prin urmare, regulile de distribuție devin esențiale în asigurarea unui acces echitabil al celor care au (mai multă) nevoie la această „resursă”. Aici statul a decis că un control centralizat este preferabil unei „negocieri” libere tocmai pentru a evita disfuncțiile aduse de o piață în care un produs este extrem de rar, iar nevoia (cererea) mai mare este tocmai la persoanele vulnerabile. Pentru a justifica acest tip de intervenționism, statul a „oferit la schimb” suportarea costurilor produsului, ceea ce a eliminat orice criteriu legat de preț ca referință pentru distribuție. La finalul acestui proces, probabil că se poate face un studiu de caz despre cât de eficientă este planificarea etatică²...

(Din nou) despre regulile (de drept)

Nu doresc (aici) să fac o asemenea analiză, ci îmi propun o sarcină mult mai modestă (chiar dacă, oarecum, ingrată): aceea de a vedea cum sunt stabilite regulile și, mai ales, cum sunt ele aplicate în practică. Pentru început, câteva precizări de terminologie. Când vorbesc de „reguli” am în vedere un tip special și anume acele reguli care sunt formalizate ca norme juridice – regulile de drept. Ideea de structurare a activității umane este atât de generalizată încât uneori nu mai percepem că suntem în prezența unor reguli când este vorba despre jocuri³, conduită civică⁴, relația cu divinitatea⁵. Când este vorba despre Stat, funcționarea instituțiilor sale și (oricât de condescendent ar suna) grija Statului față de „supușii” săi (indivizii), aceste reguli se formalizează sub forma unor prescripții normative în cadrul sistemului juridic. Regula de drept este, la bază, tot o regulă, dar una care se formalizează după un anumit tipic. Ea provine de la o autoritate, o dată adoptată este obligatorie pentru toată lumea și nerespectarea ei este sancționată de către organele statului.

Evident că aceste criterii sunt superficiale și simplificatoare, dar rolul lor aici este doar acela de a sugera particularitățile regulilor de drept. De exemplu, originea autoritară este astăzi deghizată în emanația populară: cei care fac legile au fost aleși de popor să o facă

² Statele și uniunile de state sunt mai eficiente în susținerea dezvoltării și achiziționarea produselor de la fabricanți, pentru simplul motiv că pot mobiliza resurse (inclusiv financiare) în faza de dezvoltare a produsului, iar ulterior sunt implicate în procesul de autorizare a produsului rezultat. Din aceste motive, asemenea organisme pot avea fizic controlul acestor resurse.

³ Pentru analiza regulilor jocului, Wittgenstein are o viziune spectaculoasă în *Caietul brun*: L. Wittgenstein, *O privire filozofică (așa-numitul „CAIET BRUN”)*, editura Humanitas, București, 2018. La fel, Johan Huizinga, *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, editura Humanitas, București, 2012.

⁴ Regulile moralei sunt și ele o formă de norme. Uneori, ele se formalizează excesiv în adevărate coduri de politețe. A se vedea Aurelia Marinescu, *Codul bunelor maniere astăzi*, editura Humanitas, București, 2015.

⁵ În definitiv, religia instituționalizată este o formalizare a unor reguli de comportament în relația omului cu divinitatea. Uneori, aceste reguli par prea rigide și generează o revoltă împotriva dogmei. A se vedea Gabriel Liiceanu, *Isus al meu*, editura Humanitas, București, 2020.

și nu fac altceva decât să exprime voința poporului (art. 2 din Constituție). Argumentul (dincolo de a fi unul extrem de tehnic) a fost utilizat în ambele sensuri în timpul protestelor generate de OUG 13... De cealaltă parte, voința individuală este și ea generatoare de normă juridică, pentru că un contract „are putere de lege între părți” (art. 1270 Cod civil). Aici autoritatea este difuză pentru că pare a proveni direct de la individ. De fapt, ea este „ascunsă” în spatele unei reguli morale (respectarea cuvântului dat) cu o explicație socio-economică (omul, ca animal social, este preferabil să coopereze cu semenii săi, iar cooperarea presupune încredere reciprocă) care este formalizată într-o normă juridică: textul din Codul civil.

Nu trebuie să confundăm regula de drept cu statul de drept. O asemenea abordare (asociată cu Școala de la Viena și scrierile lui Hans Kelsen⁶) a condus doctrina germană interbelică la afirmarea sofistică a faptului că, de vreme ce orice sistem de drept este o emanație a statului, atunci orice stat va fi un stat de drept. Simetria argumentului a fost imediat preluată de doctrina juridică sovietică și „exportată” cu succes în „lagărul socialist”. Ca multe alte teorii științifice prelu(cr)ate de comunism, și această teorie este mult mai nuanțată⁷, dar ea a pătruns în mentalul colectiv al teoriei generale a dreptului de la noi în această formă simplificată. Poate (și) de aceea alegerea redactorilor Constituției din 1991 de a menționa „statul de drept” ca reper fundamental al construcției constituționale se dovedește una eronată⁸. Este adevărat că termenul își are rădăcinile în tradiția continentală (*Rechtsstaat* în Germania și *état de droit* în Franța), dar sensul a fost deturnat de un etatism exacerbat. Mult mai puțin influențat de aceste accente autoritariene a rămas termenul englezesc de *rule of law* – respectul pentru reguli. Or tocmai această supremație a ideii de respectare a regulii este fundamentul unei construcții constituționale funcționale. Diferența este că respectul pentru reguli implică faptul că întreaga societate, de la individ până la instituții, și culminând cu întregul eșafodaj al statului însuși, respectă același set de reguli.

Regula și goana după excepții

La momentul la care Statul și-a asumat sarcina distribuirii vaccinului și pe baza faptului că graficul de comenzi arăta un acces (cel puțin în primele faze) limitat la resursă, s-a pus problema stabilirii unor reguli de alocare (prioritate). Au fost definite mai multe etape și în fiecare au fost incluse anumite categorii de persoane. Criteriul folosit a fost acela al nevoii (prioritare) de imunizare și al interesului societății ca anumite categorii să fie imunizate, având în vedere aportul lor la continuarea lumii așa cum o știm. Ușor de spus, greu de făcut...

Medicii au susținut că, din experiența secțiilor de ATI, a rezultat că persoanele în vârstă și cele cu anumite afecțiuni (cronice) sunt cel mai afectate de către virus și, prin urmare, ele sunt cei mai frecvenți „clienți” ai secțiilor de ATI, atât de solicitate în această perioadă. Din nou, era vorba despre o resursă limitată⁹ și despre o modalitate (rațională) de

⁶ A se vedea Hans Kelsen, *Doctrina pură a dreptului*, editura Humanitas, București, 2000.

⁷ De altfel, Kelsen însuși și-a modificat-o substanțial în perioada postbelică...

⁸ A se vedea dialogul excelent dintre profesorii Valentin Constantin și Marian Nicolae, la adresa <https://www.juridice.ro/essentials/2749/valentin-constantin-curtea-noastra-constitutional-a-nu-cred-ca-ar-putea-sa-asigure-coerenta-dreptului-public>.

⁹ Să ne amintim discuțiile din primăvara lui 2020 despre etica alocării locurilor libere în cazul în care mai multe persoane în stare critică își disputau un număr limitat de paturi cu aparat de oxigen. Medicul ajungea să ia decizii cu adevărat „de viață și de moarte” pentru care nu avea o pregătire (etică) necesară. De aceea, medicii au cerut atunci (peste tot în lume)

gestionare a ei. Avem aici un criteriu obiectiv de justificare a regulii¹⁰: trebuie să acordăm prioritate persoanelor vulnerabile pentru că astfel reducem presiunea asupra sistemului de sănătate și evităm pierderi mai probabile de vieți omenești. Altfel spus: prevenția este preferabilă tratamentului.

„Sistemul” a avut o altă abordare. Din punct de vedere al infrastructurii, nu numai „paturile” sunt limitate, ci și personalul medical care îngrijește persoanele bolnave. Așadar, și medicii, asistentele și infirmierii țin de „infrastructura critică”. Într-adevăr, degeaba avem locuri la ATI dacă nu (mai) avem oameni care să se ocupe de bolnavi. Din nou, rațiunea dicta ca personalul medical să fie plasat în avangarda procesului de vaccinare. Aici, însă, au început să apară problemele pentru că, nu-i așa, diavolul se ascunde în detalii. Trebuie incluși toți medicii sau doar cei care lucrează în (deja celebrele) „secții Covid”? În afară de medici, de asistente și de infirmieri sunt avuți în vedere și personalul auxiliar? Aici deja a intrat în funcție birocrăția sistemului. În primul rând, era greu (dacă nu imposibil) să se identifice tot personalul alocat activităților care intrau în contact cu pacienți (posibil) infectați. Gândiți-vă că sunt spitale întregi care au fost declarate ca alocate acestor pacienți și unde tot personalul medical a fost obligat să accepte să facă „gărzi Covid”, indiferent de specializarea lor medicală. Sau că în orice unitate medicală, înainte de a interna un pacient i se face un „test Covid” tot de către personalul medical¹¹. Așadar, este greu de „tras linia” între personal medical alocat „Covid” și „non-Covid”¹².

Apoi, spitalul este un sistem complex în care, pe lângă personal medical, lucrează o serie de alte persoane. Oare îngrijitorul care spală pe jos în „secția Covid” nu este la fel de expus la risc? Sau cel care duce la gunoi combinezoanele celor care au lucrat în acea secție? Până unde mergem cu segregarea? Poate că se putea pune o întrebare cu privire la personalul (pur) administrativ. Oare contabilul spitalului este și el expus? Dar directorul de spital (atunci când este un manager fără pregătire medicală)? Primul poate fi uneori exclus din listă, dar alteori simplul fapt că lucrează în aceeași clădire cu restul personalului face lucrurile mai greu de tranșat. Avem circuite total separate? Și dacă ar exista, nu se „iese la țigară” în grup, în curtea spitalului? Iată cum o simplă privire a realității sistemului face ca o regulă care părea extrem de simplu de definit devine extrem de complicată. Și cum regulile complicate sunt greu de implementat, s-a ales să se simplifice generalizând și cuprinzând toate persoanele legate de serviciile medicale și de entitățile care ele prestează.

Dar astfel au pătruns „pe ușa din dos” o serie de persoane care aveau doar o tangență cu asemenea domeniu. De exemplu, membrul în consiliu de administrație al unei unități medicale, care are o ședință pe lună și pe care o ține într-un spațiu separat de spital sau chiar online (în această perioadă) este o persoană supusă riscului? Sau, ca să îngroșăm nota, rudele medicului cu practică privată care sunt (uneori intempestiv) „angajate” la cabinetul medical individual chiar înainte de începerea vaccinării? Aceste persoane se folosesc de „zona gri” a regulii pentru a pretinde că o respectă. Este unul din comportamentele cele mai nocive pentru „statul de drept” tocmai pentru că nu se opune

elaborarea unui set de reguli (!) pentru a alege prioritizarea persoanelor care urmau să beneficieze de servicii de menținere în viață...

¹⁰ Pentru detalii specifice, a se vedea documentul care aprobă Strategia de vaccinare, disponibil la adresa <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/234095>.

¹¹ În urma *Deciziei Curții Constituționale nr. 458 din 25 iunie 2020*, disponibilă la adresa <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/227548>.

¹² De aceea, Strategia se referă la modul general la „lucrătorii din domeniul sănătății și social - sistem public și privat”.

fățiș respectării regulii „în litera ei”, dar îi deturneză „spiritul”. În dreptul civil, acest comportament poartă o denumire extrem de sugestivă: „fraudă la lege” (art. 1237 Cod civil).

Un comportament similar a apărut în dezbaterile publice imediat ce au apărut regulile de vaccinare. S-a reproșat atunci că Președintele României nu este primul om vaccinat din stat. Răspunsul Administrației Prezidențiale și al Comisiei de vaccinare a fost exact în sensul de a explica faptul că persoana Președintelui nu se încadra în categoriile definite de algoritmul medical ca fiind „în prima linie” de luptă cu virusul. Așadar, s-a încercat să se explice de ce o regulă trebuie respectată indiferent de persoana căreia i se aplică. A fost o exemplificare perfectă pentru ce ar trebui să însemne supremația legii. Argumentul de comunicare publică în sensul că Președintele ar fi trebuit să ofere un exemplu pentru a convinge populația să accepte vaccinarea s-a dovedit oricum irelevant¹³, de vreme ce în prima etapă gradul de vaccinare a fost unul extrem de ridicat. Oricum, după ce s-a vaccinat și Președintele, criticii utilității vaccinării s-au grăbit să găsească alte explicații (de genul „a fost injectat doar cu ser fiziologic”). În definitiv, în epoca *fake news*, nici măcar exemplul personal nu mai are puterea de convingere de altădată...

„Să se dea câte unul, să ajungă la toți”

Pentru cei care nu au avut ocazia să stea la cozile formate pentru produsele de bază din anii '80, expresia din titlu reprezenta „strigătul” mulțimii în momentul în care vedeau că primele persoane care ajungeau la „marfă” plecau cu două sau trei „exemplare”. Era vorba despre acele produse care nu se vindeau „pe cartelă”, unde oricum fiecare cetățean avea o rație calculată științific de către stat. Exemplul tipic erau portocalele, care apăreau în magazin doar înainte de Anul Nou...

În a doua etapă a campaniei de vaccinare erau incluse persoanele vulnerabile și cele care deserveau servicii esențiale. Pentru prima categorie am explicat mai sus rațiunea. A doua categorie s-a dovedit însă mult mai greu de gestionat. De exemplu, de ce administrația centrală a fost plasată în „valul doi”, iar cea locală în „valul trei”? Oare omul de rând nu interacționează mai degrabă cu funcționarul de la Primărie decât cu cel de la Guvern? Aici justificarea s-a bazat mai degrabă pe o ierarhizare a importanței „postului”, ceea ce în lupta cu virusul este mai puțin importantă. În definitiv, Președintele însuși putea aștepta liniștit faza a treia...

Dar și mai ciudat a fost includerea tuturor instituțiilor „de forță”, nediferențiat¹⁴. Dacă polițiștii pot justifica faptul că se află zilnic „pe străzi” și specificul meseriei îi face să intre în contact de multe ori tocmai cu indivizii care nu respectă regulile de protecție sanitară, în cazul Armatei explicația este extrem de subțire. Da, teoretic trebuie să ne asigurăm că soldații sunt tot timpul „cu arma la picior”, pregătiți „să apere Patria”. Dar oare chiar există un risc real de apărare în aceste vremuri? În plus, am văzut că acțiunea virusului în cadrul militarilor este mai degrabă benignă. Exemplele mult mediatizate ale portavionului

¹³ Au existat într-adevăr temeri în acest sens (o reacție ostilă a populației la ideea de vaccinare), iar situația din Franța este un exemplu despre cum o comunicare publică defectuoasă poate influența negativ cererea de vaccinare. Poate tocmai de aceea în primele faze au fost acceptate cu lejeritate cazuri de vaccinare a unor persoane care nu se aflau „pe liste” atunci când „titularii” nu se prezentaseră la centrul de vaccinare.

¹⁴ Pentru o critică mai detaliată (și mai polemică) a acestei includeri, a se vedea textul excelent al lui Florian Mihalcea, *Săritul peste rând la vaccinare, sport național*, disponibil la adresa <https://ziare.com/social/vaccin-covid/campania-de-vaccinare-romania-deficit-doze-saritul-pest-rand-strategia-nationala-1659547>.

american *Theodore Roosevelt*¹⁵ și ale celui francez *Charles de Gaulle*¹⁶ obligate să-și întrerupă misiunea de patrulare din cauza îmbolnăvirii unei mari părți din echipaj nu au relevat vreun pericol iminent pentru forțele armate ale celor două puteri. La noi, știrea legată de revenirea intempestivă în port a fregatei *Regina Maria* din cauza aceleiași epidemii nu a făcut audiență pentru că majoritatea militarilor au rămas asimptomatici¹⁷. Chiar presupunând că soldații din serviciul activ ar fi esențiali pentru capacitatea de reacție a României, aceștia reprezintă un procent infim raportat la efectivele din subordinea Ministerului Apărării.

Ultimul exemplu este însă, cel mai frapant, din punct de vedere al respectării regulilor. Tot în etapa a doua au fost incluși judecătorii și procurorii. Pe baza unor constatări empirice, se pare că gradul de infectare în rândul magistraților este unul neobișnuit de ridicat, iar întârzierea procesului de digitalizare a procedurilor judiciare are un rol important în această transmitere accelerată a virusului. Atunci când singura modalitate de organizare a dosarelor este aceea de a „coase la dosar” documente pe suport de hârtie, dezinfectarea devine iluzorie... Pe bună dreptate, avocații au solicitat încă din toamnă să fie tratați în același fel, pentru că fără ei nu se poate desfășura un proces corect. Prin urmare, ar fi injust ca în sala de judecată să intre un judecător și un procuror imunizați, iar avocații să fie (singurii rămași) supuși riscului de îmbolnăvire dintre profesioniștii implicați. Dar, în ciuda unui lobby intens, în prima formă a planului de vaccinare, avocații au fost omiși de pe listă. În schimb, sistemul electronic de programare permite oricărei persoane care declară „pe proprie răspundere” că ține de domeniul activității „autorității judecătorești” să se înscrie în etapa a doua. Foarte mulți avocați au procedat la semnarea acestor declarații și s-au înscris în platformă.

La câteva zile după aceste înscrieri „în masă”, în urma unor discuții aprinse în ședința de Guvern, avocații (și alte profesii juridice) au fost incluși pe listă. Cei care semnasera declarațiile s-au bucurat, pentru că astfel „intuiția” lor s-a confirmat și acum „intraseră în legalitate”. Și totuși... Una din regulile statului de drept este aceea ca legile să nu se aplice decât pentru viitor. Articolul 15 alineatul (2) din Constituție stabilește că „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”. Așadar, ca regulă, legea nu poate fi aplicată retroactiv. În materia actelor juridice (deci și a declarațiilor date de avocați), valabilitatea depinde de regulile aplicabile la momentul încheierii (semnării) actului (art. 6 Cod civil). Prin urmare, toate declarațiile semnate înainte de modificarea regulilor, nu ar trebui să fie valabile. Schimbarea regulilor nu le poate valida retroactiv! Este o regulă de bază, pe care orice student din anul I la Facultatea de Drept (trebuie să) o știe.

Este drept că excepția din textul constituțional nu va mai permite sancționarea (cu amendă contravențională sau cu închisoarea) pentru fals în declarații sau pentru nerespectarea regimului unui bun public. Dar obținerea unui loc prioritar doar pentru că „s-a furat startul” ar trebui să fie descurajată prin simpla „descalificare” a „concurenților” și retrimiteră la „linia de start”. Inutil să spunem că nu s-a întâmplat asta...

¹⁵ A se vedea <https://news.usni.org/2020/12/28/top-stories-2020-covid-19-pandemic>.

¹⁶ A se vedea <https://www.lesechos.fr/industrie-services/air-defense/coronavirus-lenquete-sur-la-contagion-des-marins-du-porte-avions-charles-de-gaulle-na-releve-aucune-faute-1202063>.

¹⁷ A se vedea <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/evenimente/mai-multi-militari-de-pe-fregata-regina-maria-au-covid-19-misiunea-in-marea-mediterana-se-incheie-prematur-1399390>.

Problema „beneficiarilor reali”

Pe tot acest fundal de aplicare a regulilor mai mult „pe băjbâite”, rămâne problema reală. Principalii destinatari ai vaccinului ar trebui să fie persoanele în vârstă și cele cu afecțiuni serioase (celebrele „comorbidități”). Or tocmai ei par să fie uitați de toată lumea¹⁸. Accesul pe listele de programare se face cel mai facil (atunci când funcționează) în platforma online, dar persoanele în vârstă sunt categoria cu cele mai mari dificultăți de a se adapta la noile tehnologii. Ar fi trebuit ca medicii de familie să-i ajute cu aceste proceduri. Numai că aceștia (gata imunizați în prima etapă) consideră (de multe ori¹⁹) că nu intră în „fișa postului” lor să facă astfel de „muncă administrativă”. Așa că persoanele vulnerabile sunt lăsate „în grija” copiilor și nepoților care pot accesa platforma online să le creeze conturi de „beneficiari” sau sunt rugate să apeleze la „numerele verzi” pentru o programare telefonică. Atunci când sunt locuri în platformă, un astfel de apel poate dura zeci de minute bune²⁰...

În acest context, recent, ministrul sănătății a anunțat că prioritatea „zero” o vor avea aceste persoane pentru orice noi locuri create în sistem. Altfel spus, se suspendă toate excepțiile de până acum până când se vaccinează persoanele vulnerabile. Inițiativa este lăudabilă dar oare are și o infrastructură care să o pună în operă? Au primit medicii de familie instrucțiuni pentru a nu mai putea refuza cererile de înscriere a propriilor pacienți? Sau vom asista la clasicele cozi formate (poate) la ușa spitalelor cu bătrâni care să prindă un loc „pe liste”? Până acum, practica a demonstrat că, pentru a nu se irosi doze de vaccin deja deschise, personalul centrului de vaccinare și-a sunat prietenii pentru a veni să se vaccineze²¹...

Concluzie(?)

Procesul de vaccinare ne arată cum regulile trebuie să aibă o justificare temeinică, dar apoi trebuie să fie redactate în așa fel încât să poată fi implementate în practică. În plus, o reală respectare a regulilor ar implica să fie evitate (și, dacă nu, măcar descurajate) practicile de exploatare a neclarității regulii. Așa cum spunea personajul jucat de Alec Baldwin în filmul *Motherless Brooklyn* (2019) din care am ales citatul din motto, se „legalizează” posibilitatea unor persoane de a fi doar „înaintea” legii, nu în afara acesteia...

¹⁸ O simplă statistică realizată pe baza cifrelor publicate cu privire la persoanele programate deja (până la 28 ianuarie 2021) în platforma electronică (datele sunt disponibile la adresa <https://www.fanatik.ro/programare-vaccinare-28-ianuarie-2021-cati-romani-s-au-vaccinat-astazi-19421446>) relevă faptul că mai multe de o treime (36%) dintre programări nu au în vedere categoriile vulnerabile. Graficele sunt prezentate în Anexă. Cifrele nu trebuie să fie absolutizate pentru că se pare că anumite categorii care se vaccinează nu se înscriu în platforma electronică. A se vedea <https://www.tolo.ro/2021/01/28/exclusiv-110-000-de-profesori-si-oameni-din-scoli-s-au-programat-pe-platforma-de-vaccinare-dintre-celelalte-profesii-preotii-sunt-cei-mai-putini/>.

¹⁹ Aceeași statistică arată că doar 18% dintre programările din platformă sunt realizate de către medicii de familie, comparative cu un procent total de 64% de persoane vulnerabile programate, deci puțin peste un sfert dintre persoanele vulnerabile au primit ajutorul medicilor de familie. Graficele sunt prezentate în Anexă.

²⁰ O discuție similară poate fi făcută cu privire la eficiența înscrierii lucrătorilor esențiali de către instituțiile la care sunt angajați. Există o diferență de 57.000 de persoane (6% din totalul celor înscriși) care s-au programat independent de instituția responsabilă, ceea ce arată că o șesime dintre aceste persoane au fost nevoite să se programeze singure... Graficele sunt prezentate în Anexă.

²¹ Acum, conform noilor reguli de alocare se pot programa – în aprilie probabil – 75% bătrâni și bolnavi cronici și 25% lucrători considerați esențiali. În plus, orice locuri apar excedentar față de planificarea inițială se vor alocă numai pentru prima categorie.

Anexă